

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2495/24
3.7.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија др Драгице Попеску, председника већа, Зорице Ђаковић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Татјана Мирковић, адвокат из Београда, ул. Војислава Илића бр. 238/3, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Јована Момировић, адвокат из Београда, ул. Будимска бр. 22, ради стицања без основа, одлучујући о жалби тужиле изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 4459/20 од 29.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 03.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиле АА из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 4459/20 од 29.11.2022. године, у ставу другом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 4459/20 од 29.11.2022. године, ставом првим изреке дозвољено је преиначење тужбе из поднеска од 28.06.2021. године. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужени обавезе да јој исплати износ од 690.248,30 динара, са законском затезном каматом, почев од 21.04.2021. године, па до коначне исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужилца да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 272.500,00 динара.

Благовременом жалбом тужилца је побијала ову пресуду у ставу другом и трећем изреке из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду испитао је првостепену пресуду у побијаном делу, у

смислу члана 386. Закона о парничном поступку, нашавши да је жалба тужиље неоснована.

У поступку пред првостепеним судом, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле од битног утицаја на њену правилност или законитост. Супротно наводима жалбе тужиље, ожалбена пресуда је јасна и садржи разлоге о битним чињеницама, те постоји сагласност између изнетих разлога у образложењу побијане пресуде и садржине исправа чију доказну снагу је ценио и првостепени суд, те побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку ПП “...” је дана 13.03.1992. године, са свог посебног рачуна уплатило предузећу “...” 1.300.000,00 тадашњих динара, а поруцбеницом од 10.04.1992. године, и од истог предузећа наручило 370 кг цигарета “Winston” ради даље продаје. Предузеће “...” је пре пријема поруцбенице издало отпремницу бр. 0604/92 од 06.04.1992. године, где је као прималац означен ПП “...”, а као предмет испоруке 370 кг цигарета “Winston” по цени од 3.900,00 динара, по килограму. По отпремници као прималац потписан је извесни ..., а по наводима туженог робу је у просторије добављача ПП “...” преузео комерцијалиста сада пок. ВВ, који је са купцем уговорио продају и начин исплате. Купац није добио уговорену и плаћену робу. Решењем Привредног суда у Београду Ст 2585/95 од 24.03.1997. године, над продавцем “...” отворен је и истовремено закључен стечајни поступак. Пресудом К бр. 71/99 од 07.09.1999. године, Окружном суду у Нишу тужени је као оптужени оглашен кривим, што је дана 30.03.1992. године, у својству ..., у намери да себи прибави противправну имовинску корист довео у заблуду оштећеног ГГ власника ПП “...” из ..., лажним приказивањем чињеница да ће му испоручити 370 кг цигарета “Winston”, и тиме га навео да му овај на штету своје имовине уплати износ од 1.300.000,00 динара, а затим сачинио неистиниту службену исправу – отпремницу бр. 0604/92 од 06.04.1992. године, у коју је унео неистините податке да је за рачун ПП “...” у ... испоручио 370 кг цигарета “Winston” по цени од 3.900,00 динара, по килограму и навео да је робу наводно примио “...”, чиме је извршио кривично дело преваре из члана 171. став 3. у вези става 1. КЗ РС и кривично дело фалсификовања службене исправе из члана 248. став 3. у вези става 1. КЗ РС. Оптужени је обавезан да оштећеном на име имовинскоправног захтева исплати износ од 220.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 30.03.1992. године, до коначне исплате. Решењем Кж 1 бр. 1558/99 од 15.09.2000. године, Врховног суда Србије, укинута је пресуда Окружног суда у Нишу К бр. 77/99 од 07.09.1999. године, и предмет је враћен на поновно суђење. Пресудом Општинског суда у Нишу К бр. 378/01 од 04.03.2002. године, тужени је ослобођен од оптужбе да је учинио кривично дело преваре из члана 171. став 2. у вези става 1. КЗ РС, док је за кривично дело фалсификовање исправе из члана 233. став 1. КЗ РС, ослобођен због апсолутне застарелости кривичног гоњења, а оштећени ГГ је упућен на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева.

Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке од 23.04.2021. године, утврђено је да је извршена ревалоризација потраживања тужиље у

износу од 1.300.000,00 тада важећих динара, од дана уплате 06.04.1994. године, закључно са даном вештачења, 21.04.2021. године и то преко индекса цена на мало почев од 2011. године, а од 2011. године, преко индекса потрошачких цена, па је ревалоризацијом износа од 1.300.000,00 динара, за период од 06.04.1992. године, закључно са 21.04.2021. године, добијен износ од 690.248,30 динара, на дан 21.04.2021. године. Према налазу и мишљењу судског вештака графоскопске струке Јована Крстића од 14.12.2021. године, споран потпис на спорној отпремници не представља имитацију нечијег потписа, већ представља рукопис који означава презиме особе са пет слова од којих су три заједничка слова потпуно подударна са тим словима из неспорног потписа ДД. ДД из ..., јесте својеручно написао презиме “...” на отпремници бр. 0604/92 од 06.04.1992. године, ПП “...” из ..., за 370 боксова цигарета, са великом вероватноћом која је на скали вероватноће опредељена са 91-95%. Тужила је правни следбеник сада пок. ГГ, бившег из ..., који је био оснивач и директор “...” предузећа “...” са по ..., над којим предузећем је решењем Привредног суда у Нишу Ст 2608/2000 од 24.04.2001. године, отворен и истовремено закључен стечајни поступак. Тужени је био оснивач и директор приватног предузећа ... са по “...” са седиштем у ..., које је основано 1989. године, против којег је дана 30.03.1995. године, Служба за платни промет – Филијала Нови Београд поднела пријаву за покретање стечајног поступка на основу које је решењем Привредног суда у Београду Ст бр. 2585/95 од 12.5.1995. године, покренут претходни поступак за утврђивање услова за отварање стечајног поступка. Решењем од 5.10.1995. године, отворен је стечајни поступак, који је закључен решењем од 24.3.1997. године, јер стечајни дужник није имао имовине, па је служби за платни промет наложено да угаси жиро-рачун стечајног дужника, а Републичком заводу за статистику да стечајног дужника избрише из евиденције.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби чл. 210, 361, 362, 371, 454, 467 и 472. Закона о облигационим односима и члана 140а у време уговарања важећег Закона о предузећима, нашао да је тужбени захтев неоснован, па је исти одбио и одлучио као у ставу другом изреке ожалбене пресуде.

По налажењу Апелационог суда у Београду, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање, које се жалбеним наводима тужиле не доводи у сумњу, а затим је правилно одбио тужбени захтев тужиле да јој тужени исплати тражени износ.

Наиме, одредбом члана 454. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да се уговором о продаји обавезује продавац да пренесе на купца право својине на продату ствар и да му је у ту сврху преда, а купац се обавезује да плати цену у новцу и преузме ствар.

Одредбом члана 467. истог закона, прописано је да је продавац дужан предати ствар купцу у време и на месту предвиђеним уговором, а да се сматра да је продавац извршио обавезу предаје купцу, по правилу, када му ствар уручи или преда исправу којом се ствар може преузети.

Одредбом члана 472. Закона о облигационим односима, прописано је да у случају када је према уговору потребно да се изврши пренос ствари, а уговором није

одређено место испуњења, предаја је извршена уручењем ствари превозиоцу или лицу које организује отпрему.

Одредбом члана 210. став 1. истог закона, прописано је да када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или закону, стицалац је дужан да га врати, а када то није могуће, да накнади вредност постигнуте користи, док је ставом другим истог члана прописано да обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје када се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао.

Одредбом члана 361. став 1. истог закона, прописано је да застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није шта друго прописано.

Одредбом члана 362. истог закона, прописано је да застарелост наступа када истекне последњи дан законом одређеног времена.

Одредбом члана 371. истог закона прописано је да потраживање застарева за 10 година, ако законом није одређен неки други рок застарелости.

Одредбом члана 140а Закона о предузећима (“Службени лист СФРЈ” бр.77/88, са свим изменама и допунама), прописано је да ако један деоничар деоничког друштва, једини члан друштва са ограниченом одговорношћу или једини власник приватног предузећа својим радњама или мешањем своје имовине и имовине предузећа ствара код других привид привредног идентитета са предузећем, одговара за обавезе предузећа неограничено солидарно.

У конкретном случају, из изведених доказа током првостепеног поступка произлази да је купопродајни уговор закључен између предузећа као правних лица, а не између правног претходника тужиле и туженог, као физичких лица. Овим уговором је заснован облигационо-правни однос између ПП “...” као купца и ПП “...” као продавца, а купац је достављањем поруџбенице да је роба намењена даљој продаји и уплатом уговорене цене испунио уговор. Продавац је примио испуњење, али није испоручио робу и у таквој ситуацији предузеће – купац је могао да захтева испуњење уговора или да раскине уговор и тражи враћање датог износа купопродајне цене и евентуално накнаду штете од продавца, као друге уговорне стране, као и да своја евентуална потраживања пријави у стечајном поступку отвореним над продавцем као стечајног дужника. Правни претходник тужиле као физичко лице, по оцени овог суда, нема својство купца из предметног уговора о купопродаји, нити су имовина и потраживање купца, као правног лица из тог уговора, након спроведеног поступка стечаја прешла на правног претходника тужиле, да би био овлашћен да у ситуацији када уговор о купопродаји није реализован, због неиспуњења уговорне обавезе продавца, захтева од туженог, као физичког лица, које је уговор закључило у име и за рачун продавца, да изврши повраћај датих новчаних средстава. Сходно цитираној одредби члана 140а Закона о предузећима, који је био на снази у време закључења предметног уговора, оснивач и предузеће су различити правни субјекти, па оснивачу по основу унетог

оснивачког улога припадају одређена оснивачка права, као што су учешће у управљању и добити предузећа, док је предузеће у заснивању правних односа са другим лицима, самостално и од оснивача независан субјект права и обавеза. Оснивач нема право да мешањем своје имовине са имовином предузећа ствара код других лица привид привредног идентитета са предузећем. Предметни уговор о купопродаји је тужени закључио у име и за рачун продавца као његов оснивач и законски заступник, те је при закључењу и извршењу тог уговора предузимао одређене конкретне радње, а купопродајну цену је преко свог рачуна примио продавац, као правно лице.

Правилно је закључио првостепени суд да тужила, на којој лежи терет доказивања у смислу члана 231. ЗПП, суду није пружила несумњиве доказе на околност да је тужени својим понашањем код правног претходника тужиле створио привид привидног идентитета са продавцем као правним лицем.

Неосновани су наводи жалбе тужиле да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање. Супротно наводима жалбе тужиле, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8. ЗПП, према којој суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка, одлучује које ће чињенице узети као доказане, а у образложењу побијане пресуде дати су јасни и потпуни разлози о битним чињеницама за одлуку у овој парници.

Из изведених доказа током првостепеног поступка је правилно првостепени суд закључио да тужила као правни следбеник тужиоца није пружила несумњиве доказе на околност да је тужени својим понашањем код правног претходника тужиле створио привид привредног идентитета са продавцем као правним лицем, а на њој је био терет доказивања те чињенице, сходно правилима о терету доказивања из члана 231. ЗПП, а иста до закључења главне расправе суду није пружила доказе на наведену околност. Са друге стране, током првостепеног поступка је утврђено да правни претходник тужиле и тужени као физичко лице нису закључили уговор о купопродаји робе, па стога нису били у облигационом односу, већ је предметни уговор о купопродаји закључен између два правна лица, односно продавца, као правног лица, чији оснивач и законски заступник је био тужени и купца као правног лица, чији је оснивач и законски заступник био правни претходник тужиле, а која правна лица су престала да постоје након стечајног поступка који су спроведени пре подношења тужбе у овој парници, с тим да је купац доставио продавцу поруџбеницу са изјавом да је предмет купопродаје намењен даљој продаји, уплатио уговорену цену на рачун продавца и тако испунио у целисти своју уговорну обавезу, док продавац своју није испунио.

Како се ни осталим наводима жалбе тужиле не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде применом члана 390. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Применом члана 401. тачка 2. ЗПП, потврђено је решење о трошковима парничног поступка из става трећег изреке ожалбене пресуде, јер је донето на основу правилне примене одредби чл. 150, 153, 154. и 163. ЗПП, имајући у виду успех странака у спору, као и важећу АТ у време пресуђења.

Применом члана 165. став 1. ЗПП, одбијен је, као неоснован, захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка будући да тужиља није успела у поступку по жалби.

**Председник већа-судија
др Драгица Попеску,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић